

Joakim Lücke
Limnolog, Ledningsnät**REMISSVAR**

Till: Stockholms Stadshus AB
Att: Krister Stralström
105 35 Stockholm
remiss@stadshusab.se

**REMISS AV INBJUDAN TILL INFORMATIONSMÖTEN OM SAMRÅD
RÖRANDE VIKTIGA VATTENFRÅGOR, SSAB 2024/190**

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har fått möjlighet att lämna synpunkter på remiss av Inbjudan till informationsmöten om samråd rörande viktiga vattenfrågor, SSAB 2024/190. Remissen handlar om att identifiera och prioritera de viktigaste vattenfrågorna i Norra Östersjöns vattendistrikt, och innehåller ett förslag till arbetsprogram med tidplan och översikt över väsentliga frågor inför arbetet med förvaltningsplan 2027–2033.

Dokumentet belyser att många vattenförekomster i distriktet står inför betydande utmaningar. Trots framsteg krävs skärpta åtgärder, särskilt inom områden som övergödning, hantering av miljögifter och anpassning till klimatförändringar. Samverkan, resurstilldelning och kontinuerlig förbättring av övervakningsmetoder är avgörande för framgång.

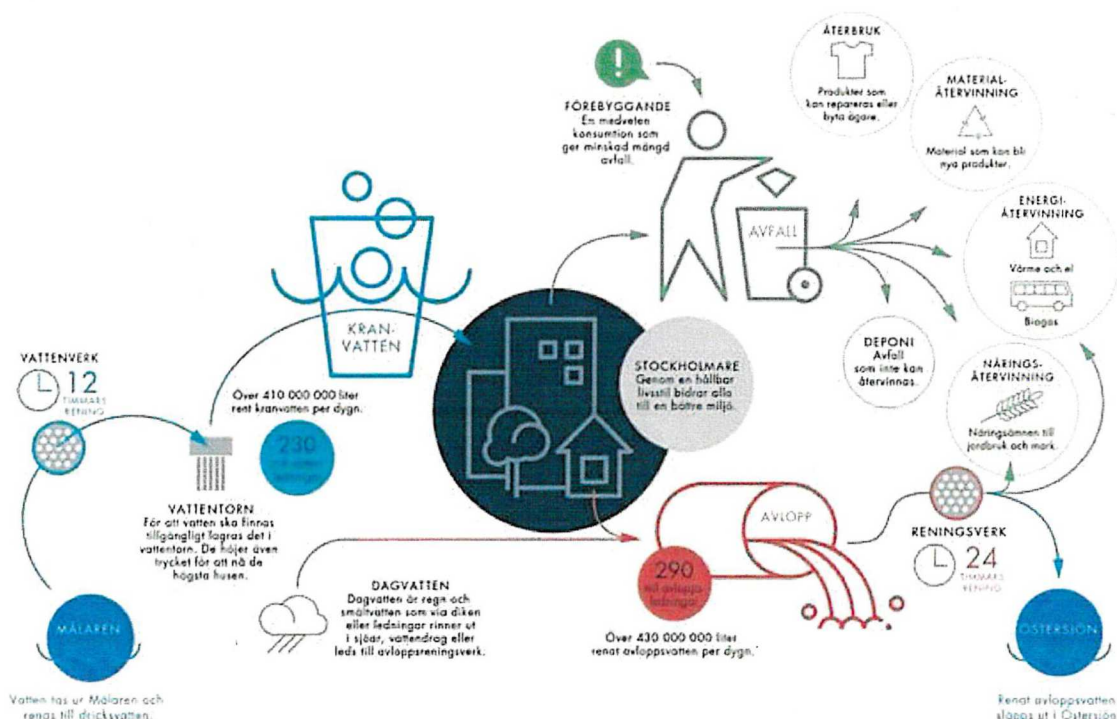
Enligt remissunderlaget är de viktigaste övergripande frågorna:

- Ständig förbättring av underlag och metoder
- Utveckling av arbetet med miljökvalitetsnormer och kraftigt modifierade vatten
- Mycket behöver göras för att förbättra våra vatten
- Vattenförvaltning i ett förändrat klimat
- Ett hållbart samhällsbyggande
- Bra vatten är en beredskapsfråga
- Dricksvattendirektivet

Frågorna är av olika karaktär och därmed viktiga ur olika perspektiv. Frågorna "Mycket behöver göras för att förbättra våra vatten" samt "Ett hållbart samhällsbyggande" är båda frågor som ur ett organisatoriskt och övergripande perspektiv påverkar SVOA:s uppdrag att effektivt leverera vattentjänster till stad och region i utveckling.

Vårt kretslopp innebär att vi tar vatten från Mälaren som renas i vattenverken och distribueras till över en miljon människor i regionen. Därefter hanterar vi spillvatten från människorna och dagvatten som når vår anläggning. I avloppsreningsverken renas avloppsvattnet innan det släpps ut i Östersjön. Vi har en särställning genom vår storlek och att vi påverkar många kommuner i regionen och inom norra östersjöns vattendistrikt.

Det är av stor vikt för SVOA att rätt verksamhetsutövare ska bära kostnaderna för den försämring av vattnets kvalitet som sker uppströms våra anläggningar för rening av både dricksvatten och avloppsvatten.

Figur 1. Illustration av Stockholm Vatten och Avfalls flödesvägar i samhället (källa: SVOA).

Stockholm Vatten och Avfall tar ett stort ansvar för kritisk infrastruktur genom strategiska investeringar, som kommer hela regionen till del. Utrymmet för investeringar är begränsat och noggranna prioriteringar behöver göras. SVOA vill därför trycka på behovet av dialog och samverkan inför framtagande av åtgärdsförslag inom ramen för vattenförvaltningsplanen som riktar till storskaliga tekniska försörjningssystem så som dricksvatten- och avloppssystem. SVOA ser att det finns ett behov av dialog och samverkan för att diskutera prioriteringar och ena aktörer på regional nivå. VA-huvudmannens handlingsutrymme vad gäller finansiering av åtgärder utanför det kommunala verksamhetsområdet begränsas av Lag (2006:412) om allmänna

vattentjänster. För att underlätta att åtgärdsarbetet kommer på plats är det av vikt att utveckla och förtydliga den ekonomiska konsekvensanalysen, så att det är belysts vilka åtgärder som kan innefattas enligt lagens mening i VA-taxan och vilka åtgärder som bör omfattas av annan finansiering.

Remissunderlaget belyser samverkan mellan myndigheter, men det saknas ett tydligt fokus på samhällsengagemang och lokalförankring. Det vore positivt om det fanns en strategi för att involvera fler lokala aktörer i övervakning, rapportering och skydd av vattenmiljöer. Hur kan exempelvis vanliga medborgare och frivilligorganisationer bidra aktivt till vattenförvaltningen?

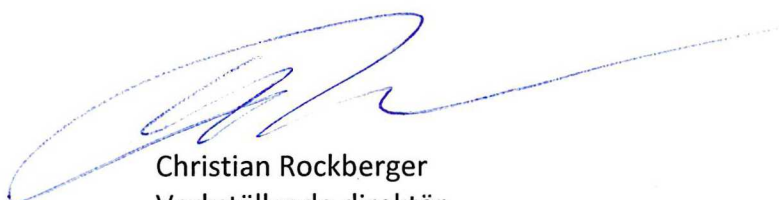
Generellt saknas också ett fokus på ekosystemtjänster. Som komplement till beskrivning av hur vattenmiljön ska förbättras vore det lämpligt att inkludera en beskrivning av ekosystemtjänster. Det kan handla om hur vattnets biologiska mångfald kan bidra till att stärka förmågan att hantera klimatförändringar eller hur våtmarker och strandzoner kan fungera som buffertar mot näringsläckage och översvämningar. Klimatförändring nämns visserligen, men det saknas tankar kring konkreta åtgärdsplaner för att anpassa vattenförvaltningen till ökade regnmängder, översvämningar och stigande havsnivåer.

På sidan 21 beskrivs den nya databasen VISS 2.0. Uppdateringen av VISS kan vara den enskilt viktigaste åtgärden för att förbättra vattenkvaliteten och effektivisera vattenförvaltningsarbetet. Om VISS 2.0 lyckas integrera ett helhetsperspektiv och samtidigt underlätta den lokala åtgärdsplaneringen, kan det leda till både tids- och kostnadsbesparingar inom vattenförvaltningen. För att VISS 2.0 ska bli ett effektivt verktyg krävs det att innehållet är tillräckligt överskådligt för att även icke-experters ska kunna förstå det, samtidigt som det erbjuder den fördjupning som experter, såsom myndigheter och konsulter, behöver i sitt dagliga arbete. Dessutom är en pålitlig databas avgörande för att upprätthålla förtroendet för vattenförvaltningen.

Mindre rättelser och kommentarer:

- s. 10, sista meningen i första stycket: Vore även bra att belysa problematiken med felanslutningar och hur arbetet med detta bidrar till bättre vattenkvalitet. Handlar ju ofta om rätt stora utsläpp över tid och ett effektivare sätt att minska näringsbelastningen än dagvattenreningsanläggningar. Om det går att få en uppskattning i genomsnitt, hur stor näringsbelastning från felanslutna spillvattenledningar som bidrar till recipienterna inom avrinningsområdet baserat på SVOA:s och eventuellt andra kommuners arbete med uppströmsarbetet.

- s. 11, tredje stycket: Vissa PBDEer har även identifierats i utloppsvattnet från vissa dagvattenanläggningar.
- s. 12, andra stycket: Även TFA känns aktuellt efter att det uppmärksammats på sistone och att det identifierats i dagvattenutlopp. Internt tas en PFAS-strategi - där nämns det dock inte.
- s. 12, sista meningen i andra stycket: "ändrats till 4,4 ng/l för PFAS24" bör vara: "ändrats till 4,4 ng PFOA-ekvivalenter/l för PFAS24".
- s. 13, femte stycket: då det är många olika påverkanskällor som bidrar till belastningen av miljögifter och det också är flera aktörer som ansvarar för åtgärdsarbetet, så är det desto viktigare att se till att ta fram gemensamma riktvärden till recipienterna. För att skapa tydlighet för olika verksamhetsutövare.
- s. 33, tredje stycket: Som en åtgärd inom LÅP, kan påtalas vikten av uppströmsarbete för att hitta felanslutna spillvattenledningar inom avrinningsområdet. Samtidigt är det också viktigt att kravställa att föreslagna åtgärder är genomförbara och mer underbyggda och inte bara föreslagna platser där sannolikheten är större att det inte går pga. att det är för dyrt eller att platsen helt enkelt inte är lämplig för ändamålet.
- s. 38, andra stycket: På tal om hållbart samhällsbyggande, skulle möjligheter att kravställa återanvändning av dagvattnet till olika områden från bevattning av växter i parker till underhållsaktiviteter som sandsopning, spolning av ledningar etc. och belysas inom nya projekt för att möjliggöra eventuella lösningar.
- s. 41, tredje stycket: Ett förslag kan vara att ta fram riktvärden för utsläpp av dagvatten till recipienter på nationell nivå.

Christian Rockberger
Verkställande direktör